

Bilaga B1. Samrådsredogörelse

Garpenberg vindkraftpark i Avesta och Hedemora kommuner,
Dalarnas län

Fornybar by Eolus Hydro Rein AB

2025-05-07

Om dokumentet

Fornybar by Eolus Hydro Rein AB (Fornybar eller bolaget) ansöker om tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken (1998:808) för uppförande och drift av en gruppstation med vindkraftverk vid Horndal och Garpenberg i Avesta respektive Hedemora kommun i Dalarnas län. Fornybar ansöker utöver det om frivilligt tillstånd enligt 11 kapitlet miljöbalken (1998:808) för vattenverksamhet gällande mindre omfattande arbeten i samband med vägpassager. Detta dokument, med tillhörande bilagor, utgör redogörelse för det samråd som Fornybar genomfört inför tillståndsansökan. Dokumentet utgör bilaga B1 till Fornybars tillståndsansökan.

Innehållsförteckning

1 Inledning	5
2 Samrådets genomförande	6
2.1 Genomförda aktiviteter	6
2.2 Samråd med länsstyrelse och kommuner.....	7
2.3 Samråd med allmänhet och särskilt berörda.....	7
2.4 Samråd med övriga berörda	8
2.5 Hinderremisser	10
2.6 Samrådsutställning	10
3 Inkomna yttranden och bemötanden av dessa	10
3.1 Yttrande länsstyrelse och kommun	11
3.2 Yttrande allmänhet och särskilt berörda	13
3.3 Yttrande övriga myndigheter, organisationer och föreningar.....	20
3.4 Yttrande hinderremisser	24

Bilagor

- Bilaga B1.1: Samrådsunderlag myndighetsamråd
- Bilaga B1.2: Justerat samrådsunderlag samråd med allmänhet
- Bilaga B1.3: Bilaga fotomontage till samrådsunderlag
- Bilaga B1.4: Synbarhetsanalys hinderljus till samrådsunderlag
- Bilaga B1.5: Karta med avgränsad samrådskrets särskilt berörda (4 km)
- Bilaga B1.6: Presentationer myndighetsamråd
- Bilaga B1.7: Minnesanteckningar - myndighetsamråd
- Bilaga B1.8: Sändlista särskilt berörda (SEKRETESS)
- Bilaga B1.9: Inbjudan till samråd
- Bilaga B1.10: Tidningsannonser
- Bilaga B1.11: Samrådsutställningsmaterial
- Bilaga B1.12: Inkommande yttranden från kommuner och länsstyrelse
- Bilaga B1.13: Inkomna yttranden från särskilt berörda och allmänhet (OFFENTLIG VERSION/SEKRETESSBELAGD VERSION)
- Bilaga B1.14: Inkommande yttrande från övriga myndigheter, organisationer och föreningar
- Bilaga B1.15: Inkomna yttranden hinderremisser (SEKRETESS)

Malmö, 2025-05-07

1 Inledning

Fornybar by Eolus Hydro Rein AB (Fornybar) undersöker möjligheten att etablera vindkraft på en plats vid Horndal och Garpenberg, lokaliserad i Avesta respektive Hedemora kommun i Dalarnas län. Platsen ligger cirka tre kilometer öster om Garpenberg och cirka två kilometer nordväst om Horndal.

Den planerade vindkraftsparken som omfattades av samrådet avser ett projektområde om cirka 1000 hektar, som bedöms kunna rymma upp till 21 vindkraftverk med en totalhöjd om maximalt 300 meter. Utöver vindkraftverk tillkommer vägar, transformatorer, kablar samt uppställnings- och serviceytor.

Inom vindkraftsparken planeras mindre omfattande arbeten i vatten att ske, vid vägpassager över mindre diken och vattendrag i området. Det gäller anläggning av vägtrummor/kulvertar.

Vissa tillståndspliktiga verksamheter är på förhand utpekade som verksamheter som alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan, utan att undersökningssamråd behöver genomföras, vilket är fallet för Garpenberg vindkraftspark. Den planerade verksamheten för vindkraft omfattas av kravet på en specifik miljöbedömning. Fornybar har därmed genomfört ett avgränsningssamråd enligt 6 kap. 29–32 §§ miljöbalken.

Fornybar avser även att ansöka om frivilligt tillstånd gällande vattenverksamhet i projektområdet. Då verksamhetsutövare frivilligt ansöker om tillstånd omfattas planerade verksamheter av kravet på en specifik miljöbedömning. Fornybar har därmed genomfört avgränsningssamråd enligt 6 kap. 29–32 §§ miljöbalken även för dessa verksamheter.

Fornybar har under samrådet inhämtat information och synpunkter gällande innehåll och utformning av miljökonsekvensbeskrivningen (MKB), samt om den planerade verksamhetens lokalisering, omfattning, utformning och de miljöeffekter som den planerade verksamheten kan antas medföra direkt eller indirekt. Denna samrådsredogörelse beskriver hur samrådet har genomförts, vilka samrådskontakter som tagits, vilka synpunkter som inkommit och vilka åtgärder som de inkomna synpunkterna har bidragit till.

Efter avslutat avgränsningssamråd och slutförda inventeringar har en MKB upprättats som tillsammans med tillståndsansökan lämnas in till Mark- och miljödomstolen i Nacka. Samrådsredogörelsen utgör en del av tillståndsansökan.

2 Samrådets genomförande

2.1 Genomförda aktiviteter

I Tabell 1 nedan är de olika aktiviteterna inom ramen för samrådsförfarandet sammanställda i kronologisk ordning. De beskrivs närmare i efterföljande avsnitt.

Tabell 1. Sammanställning av samrådsaktiviteter.

Datum	Samrådsaktivitet	Bilaga B1.
2024-02-07	Samrådsinbjudan samt samrådsunderlag gällande myndighetssamråd skickas ut per mejl till Länsstyrelsen i Dalarnas län, Hedemora kommun och Avesta kommun. Samrådet gäller planerad vindkraftpark inkl. vattenverksamhet och övriga följdverksamheter.	1, 9
2024-03-15	Samrådsmöte med Avesta kommun gällande planerad vindkraftpark. Samrådsunderlag justeras efter synpunkter från samrådsmöte.	6, 7
2024-03-25	Samrådsmöte med Länsstyrelsen i Dalarnas län gällande planerad vindkraftpark. Samrådsunderlag justeras efter synpunkter från samrådsmöte.	6, 7
2024-04-25	Hedemora kommun svarar skriftligen på inbjudan och avböjer samrådsmöte i enlighet med beslut i kommunfullmäktige att invänta ny vindbruksplan.	7
2024-04-23	Samrådsinbjudan och samrådsunderlag gällande planerad vindkraftpark skickas via mejl till nationella och lokala intressenter samt organisationer och föreningar som ingår i samrådsgruppen.	2, 3, 4, 9
2024-04-23	Inbjudan till samråd samt samrådsmöte i Horndal och Garpenbergs gård gällande planerad vindkraftpark skickas per brev till boende ca 4 km från projektområdet.	5, 8, 9
2024-04-23	Projektets hemsida publiceras med information om den planerade vindkraftparken och det pågående samrådet, kontaktuppgifter till bolaget samt process och preliminär tidplan. www.fornybar.se/garpenberg	
2024-04-25, 2024-05-26, 2024-04-28 samt mellan 2024-05-06 - 2024-05-12	Allmänheten informeras om samrådet för planerad vindkraftpark via annons i papperstidningarna Avesta Tidning 26/4, Södra Dalarnas Tidning 25/4, Falu Kuriren 25/4, Borlänge Tidning 25/4, Nya Ludvika Tidning 25/4, Dala-Demokraten 25/4, Lokalt i Hedemora/Säter och Lokalt i Avesta/Norberg 28/4. Annonser publiceras även digitalt i alla tidningarnas digitala upplagor för personer som befann sig i området och läste tidningarna mellan 6/5–12/5.	10
2024-05-15	Samrådsmöte i Horndals brukspark Mässen, Horndal. Posters och utställningsmaterial gällande planerad vindkraftpark.	11
2024-05-16	Samrådsmöte i Garpenbergs slott, Garpenbergs gård. Posters och utställningsmaterial gällande planerad vindkraftpark.	11
2024-06-09	Önskat sista svarsdatum för att inkomma med synpunkter och yttranden gällande planerad vindkraftpark.	
2025-04-15	Kompletterande samråd för ev. mindre åtgärder längs med tillfartsväg. Informationsutskick till fastighetsägare som kan komma att beröras.	9, 8

2025-05-05	Önskat sista svarsdatum för att inkomma med synpunkter och yttranden i kompletterande samråd kring tillfartsväg.	
------------	--	--

2.2 Samråd med länsstyrelse och kommuner

Samråd gällande planerad vindkraftpark inklusive vattenverksamhet

Samrådsmötet med Avesta kommun ägde rum den 15 mars 2024 digitalt via teams. En inbjudan skickades fem veckor före mötet via mejl där Fornybar också bifogade ett samrådsunderlag (bilaga B1.1 och B1.9). På mötet togs minnesanteckningar (bilaga B1.7).

Samrådsmötet med Länsstyrelsen i Dalarnas län ägde rum den 25 mars 2024 digitalt via teams. En inbjudan skickades sex veckor före mötet via mejl där Fornybar också bifogade ett samrådsunderlag (bilaga B1.1 och B1.9). På mötet togs minnesanteckningar (bilaga B1.7).

Mötena med Avesta kommun och Länsstyrelsen i Dalarna genomfördes separat, men med liknande presentation och upplägg (bilaga B1.6). Mötena inleddes med en presentation av deltagarna samt genomgång av mötets agenda. Deltagarna informerades om att de gärna fick ställa frågor eller komma med inspel löpande under mötets gång.

Efter inledningen presenterades bolaget (Fornybar by Eolus Hydro Rein AB) samt ett avsnitt om energi och vindkraft – både ur ett lokalt, regionalt och nationellt perspektiv. Detta följdes av en genomgång gällande den planerade verksamheten på platsen: *Vald lokalisering, exempel på vindkraftverkens placering samt planerad storlek och resonemang om det varför dessa storlekar har valts att ansökas för.*

Efter det gick konsulter igenom tillstånds- och samrådsprocessen. Samrådstiden redogjordes för och hur samråd med särskilt berörda och allmänhet ska genomföras presenterades. En beskrivning gjordes även av hur samrådsretsen valts ut och arbetats med. Vidare gick konsulterna igenom förväntade miljöeffekter: *Riksinpressen, Områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken, Människors hälsa och boendemiljö, Ljud, Ljus, Skugga, Landskapsbild, Naturmiljö, Fåglar och fladdermöss, Mark, Vatten, Kulturmiljö, Friluftsliv, Risk och säkerhet och Kumulativa effekter.* Konsulterna gick också igenom fortsatt arbete, genomförda och kommande utredningar. Länsstyrelsen och kommunen kom med inspel under tiden som Fornybar och konsulterna presenterade.

Slutligen lämnades ordet fritt för allmänna, eller andra uppkomna, frågor. Bolaget uppmanade kommunen och länsstyrelsen att inkomma med eventuella frågor som uppkommer även efter mötet.

I mötet med länsstyrelsen lyftes ytterligare aspekter såsom prövning av frivilligt tillstånd gällande vattenverksamhet samt hur en eventuellt tillkommande solcellspark skulle prövas.

Inbjudan till samråd skickades till Hedemora kommun den 7 februari 2024 via mejl. I mejlet ingick också ett bifogat samrådsunderlag (bilaga B1.1 och B1.9). Hedemora kommun avböjde möte i detta skede efter beslut i kommunfullmäktige om att inte medverka i samråd förrän den nya vindbruksplanen är färdig (bilaga B1.7). Fornybars förhoppning är att Hedemora kommun utvecklar sitt svar i ett senare skede av tillståndsprocessen. Fornybar följer noggrant vad som händer i arbetet med den nya vindbruksplanen samt inom kommunpolitiken.

2.3 Samråd med allmänhet och särskilt berörda

Fastighetsägare och folkbokförda, 1 609 stycken, boende cirka fyra kilometer från projektområdet (bilaga B1.5) fick via post inbjudan till samråd och samrådsutställning den 15 maj 2024 i Horndal och 16 maj i Garpenbergs gård. Berörda föreningar och organisationer fick via e-post inbjudan till samråd och samrådsutställning (bilaga B1.9).

Brevinbjudan innehöll kortfattad information om projektet och en hänvisning till hemsidan www.fornybar.se/garpenberg. Det fanns angivet kontaktuppgifter till representanter från bolaget samt information om att det var möjligt att vända sig dit för att beställa en pappersversion av samrådsunderlaget och få den skickad via brev.

Övriga berörda myndigheter fick inbjudan till samrådet via e-post.

Allmänheten fick också information gällande samrådet via annons i tidningarna Avesta Tidning, Södra Dalarnas Tidning, Falu Kuriren, Borlänge Tidning, Nya Ludvika Tidning, Dala-Demokraten, Lokalt i Hedemora/Säter och Lokalt i Avesta/Norberg. Annonsen (bilaga B1.10) innehöll hänvisning till vart man kunde ta del av samrådsunderlaget, inbjudan till samrådsutställningen samt kontaktuppgifter till representanter för bolaget och adressen till projekthemsidan www.fornybar.se/garpenberg.

Projekthemsidan innehöll information om det pågående samrådet och kontaktuppgifter till bolaget samt information om processen och preliminär tidplan. På hemsidan kunde man även ta del av informationsplanscher, samrådsunderlag och fotomontage. På hemsidan fanns också ett yttrandeformulär samt anmälningsblankett till samrådet.

Kompletterande samråd genomfördes under våren 2025 för att förtydliga för berörda fastighetsägare att vissa mindre åtgärder kan bli aktuella längs med tilltänkta tillfartsvägen, väg 740. Mindre åtgärder kan gälla förstärkning, breddning eller avverkning. Brev skickades ut till berörda fastighetsägare (bilaga B1.9).

2.4 Samråd med övriga berörda

Samrådsinbjudan skickades ut via e-post under 23 och 24 april 2024 (bilaga B1.9) till totalt 39 samrådsparter, se sammanställning av dessa övriga myndigheter, organisationer och föreningar som kan ha synpunkter kring planerad verksamhet i rutan nedan. E-postmeddelandet innehöll en kortfattad inbjudan samt bifogat samrådsunderlag.

Statliga instanser

Bergsstaten
Boverket
Energimyndigheten
Fortifikationsverket
Försvarsmakten
Havs- och vattenmyndigheten
Jordbruksverket
Kammarkollegiet
Naturvårdsverket
Riksantikvarieämbetet
Skogsstyrelsen
SMHI
Statens geotekniska institut (SGI)
Sveriges geologiska undersökning (SGU)
Svenska kraftnät
Trafikverket
Transportstyrelsen
Vattenmyndigheten för Västerhavets vattendistrikt

Intresseorganisationer/föreningar

Artdatabanken (SLU)
BirdLife
Dalarnas ornitologiska förening
Djurskyddet i Dalarna
Naturskyddsföreningen
Svenska jägareförbundet
Friluftsrämjandet Avesta
Horndals IF
PRO Avesta
Valla Jaktlag
Horndals Jaktlag
Skogis jaktklubb Bagghyttan
Bjursås Skicenter och Camping AB

Flygplats

Dala Airport, Borlänge

Övriga intressenter

Länsstyrelsen Gävleborg
Hofors kommun
Sandvikens kommun
Boliden
Västerås Stift Skog AB
E.ON
Ellevio

2.5 Hinderremisser

Inom ramen för samrådsförfarandet skickades hinderremisser till ett antal olika aktörer. De första remissförfrågningarna skickades 2024-04-23. Då översändes information om vindkraftparkens projektområde, vindkraftverkens totalhöjd och uppgifter om koordinater till aktörer som kan ha motstående intressen inom eller i anslutning till projektområdet. Förfrågan om hinderremiss skickades ut till aktörer enligt rutan nedan:

<u>Nätverksinnehavare</u>	<u>Statliga instanser</u>
Hi3G Access AB	Försvarsmakten
3GIS	PTS
Net4Mobility	Svenska kraftnät
Tele2	LFV
Telenor	MSB
Telia Company AB	
Teracom	<u>Flygplats</u>
Vattenfall Eldistribution AB	Dala Airport

2025-01-09 genomfördes en flyghinderanalys som efterföljdes av en närmare dialog med Dala Airport (Bilaga B1.15).

2.6 Samrådsutställning

Den 15 maj hölls samrådsutställning i Horndals brukspark i Horndal. Dagen därpå, den 16 maj, hölls samrådsutställning i Garpenbergs slott i Garpenbergs gård. På plats fanns representanter från Fornybar som svarade på frågor och visade utställningen. Man kunde välja att komma mellan klockan 15 och 17 eller mellan 17:30 och 19.30 respektive dag, och anmälan kunde göras via hemsidan, mejl eller telefon. Cirka 38 personer kom till utställningen i Horndal och cirka 50 personer kom till utställningen i Garpenbergs gård.

Vid samrådsutställningen visades ett antal informationsplanscher (Bilaga B1.11) som innehöll information om verksamheten, vindkraft, relevanta miljöaspekter och fotomontage (Bilaga B1.3). Det fanns även möjlighet att ta del av samrådsunderlaget och fotomontagen. (Bilaga B1.2, B1.3 och B1.4)

Under samrådsutställningen fanns även en akustikkonsult närvarande som höll ljuddemonstrationer utomhus med inspelade ljud från en befintlig vindkraftspark. Demonstrationerna innehöll en informationsdel om bestämmelserna kring ljud från vindparker och uppföljningen av dessa, en ljudmätning för att kontrollera ljudet och slutligen ljuddemonstrationen av 40 dB.

3 Inkomna yttranden och bemötanden av dessa

Följande samrådspartner har inkommit med yttrande, se yttrandena och bemötandena i sin helhet i bilagorna B1.12, B1.13, B1.14, och B1.15.

3.1 Yttrande länsstyrelse och kommun

I Tabell 2 redovisas en sammanställning av de synpunkter som inkommit från Länsstyrelsen Dalarna, Avesta kommun och Hedemora kommun samt bolagets bemötanden.

Tabell 2. Sammanställning av yttranden från länsstyrelse och kommuner samt bolagets bemötanden.

Samrådspart	Yttrande
Länsstyrelsen i Dalarna	<p>240418 Länsstyrelsens bedömning och krav:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samråds-krets: <ul style="list-style-type: none"> ○ Fortsatta samråd krävs med statliga myndigheter, kommuner inom 10 km från projektområdet, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, allmänheten och berörda organisationer. ○ Specifika organisationer inkluderar Naturvårdsverket, Försvarsmakten, Trafikverket, lokala flygplatser och föreningar (t.ex. Naturskyddsföreningen, ornitologiska föreningar). • Huvudansökan: <ul style="list-style-type: none"> ○ Yrka och föreslå villkor för projektet och motivera igångsättnings- och tillståndstid. ○ Beskriv projektområdet och omfattningen, inklusive eventuella följdverksamheter. ○ Om "Boxmodellen" används, inkludera hela etableringsområdet i bedömningen. • Ekonomisk säkerhet: <ul style="list-style-type: none"> ○ Föreslå ekonomisk säkerhet med beräkning av beloppet. • Tidplan: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ange tidplan fram till driftsättning. • Vattenverksamhet: <ul style="list-style-type: none"> ○ Redovisa plats och lösningar för väg- och vattenövergångar samt skyddsåtgärder. • Allmänna hänsynsregler: <ul style="list-style-type: none"> ○ Redovisa hur verksamheten uppfyller kraven enligt miljöbalkens hänsynsregler. • Alternativa lokaliseringar: <ul style="list-style-type: none"> ○ Redogör för alternativa lokaliseringar och varför den valda platsen är bäst. • Underlag och redovisning: <ul style="list-style-type: none"> ○ Inkludera detaljerade inventeringar, kartor och fotomontage för att bedöma miljöeffekterna. ○ Redovisa sakkunniga som deltagit i framtagandet. • Kulturmiljö: <ul style="list-style-type: none"> ○ Utför arkeologisk utredning och kulturmiljöanalys för att bedöma påverkan på riksintressen. • Landskapsbild och fotomontage: <ul style="list-style-type: none"> ○ Beskriv och bedöm påverkan på landskapsbilden, inkludera fotomontage från relevanta platser. • Fåglar och Fladdermöss: <ul style="list-style-type: none"> ○ Genomför noggranna inventeringar av fåglar och fladdermöss i området, med fokus på hotade arter. • Natura2000 och naturvärden: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bedöm påverkan på Natura 2000-områden och redovisa kända naturvärden i projektområdet. • Naturbeskrivning: <ul style="list-style-type: none"> ○ Omfattar naturtyper, arter, trädslag, skogsåldrar, geologi och naturgeografi. • Kända naturvärden: <ul style="list-style-type: none"> ○ Områdesskydd, riksintressen, naturvärden i GIS, nyckelbiotoper, sumpskogar, hotade arter, våtmarker, vattendrag, med behov av egen redovisning i MKB. • Direkt påverkade områden: <ul style="list-style-type: none"> ○ Inventering av områden som tas i anspråk, inklusive vindkraftverk och vägar. • Bedömning av naturvärden: <ul style="list-style-type: none"> ○ Inventering och bedömning av naturvärden inom projektområdet, inklusive påverkan av verksamheten. • Artskydd: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bedömning av påverkan på skyddade arter enligt artskyddsförordningen.

	<ul style="list-style-type: none"> • Vattenpåverkan: <ul style="list-style-type: none"> ○ Beskrivning av påverkan på strandskyddade områden, hydrologi, och behov av åtgärder för att minska risker. • Friluftsliv: <ul style="list-style-type: none"> ○ Beskrivning av friluftslivets betydelse i området och eventuell påverkan av verksamheten. • Ljud och skuggor: <ul style="list-style-type: none"> ○ Redogörelse för buller, skuggberäkningar, och påverkan på friluftslivet, inklusive skyddsåtgärder. • Förorenad mark: <ul style="list-style-type: none"> ○ Redovisning av förorenade områden och nödvändiga skyddsåtgärder. • Plan: <ul style="list-style-type: none"> ○ Beaktande av ny detaljplan i närheten av projektområdet. • Säkerhetsrisker: <ul style="list-style-type: none"> ○ Identifiering av säkerhetsrisker som iskast och vingbrott, och planerade skyddsåtgärder. • Elanslutning: <ul style="list-style-type: none"> ○ Beskrivning av planerad elanslutning och dess påverkan. • Vägar och transporter: <ul style="list-style-type: none"> ○ Redovisning av vägar, transportvägar, behov av skyddsåtgärder och påverkan på naturen. • Klimatpåverkan: <ul style="list-style-type: none"> ○ Verksamhetens klimatpåverkan och sårbarhet för klimatförändringar ska bedömas. • Skogsbrandsbekämpning och kalkning: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vindkraftverk i skog kan försvåra skogsbrandsbekämpning och kalkning, och detta behöver utredas. • Kumulativa effekter: <ul style="list-style-type: none"> ○ MKB ska redovisa kumulativa effekter från befintliga och planerade vindkraftparker, inklusive påverkan på ljud, skuggor, landskapsbild och fåglar. • Information: <ul style="list-style-type: none"> ○ Observationer av naturvårdsarter ska registreras i Artportalen enligt standard SS 199000:2023.
Bemötande	<p><i>Fornybar beaktar synpunkter i MKB samt i vidare projektering.</i></p> <p><i>Fornybar har genomfört samråd med övriga berörda enligt rekommendationer från länsstyrelsen.</i></p> <p><i>Utöver det kommer Fornybar att inkludera information som önskas i huvudansökan.</i></p> <p><i>Hänvisning till avsnitt i MKB:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Påverkan på kulturmiljö beskrivs i avsnitt 7.6, MKB.</i> • <i>Påverkan på landskapsbild ingår delvis i avsnitt om kulturmiljö, men beskrivs även som en egen del i avsnitt 7.5, MKB. Fotomontage biläggs.</i> • <i>Påverkan på fåglar beskrivs i avsnitt 7.9, MKB.</i> • <i>Påverkan på fladdermöss beskrivs i avsnitt 7.10, MKB.</i> • <i>Påverkan på Natura 2000 beskrivs i avsnitt 7.8, MKB.</i> • <i>Påverkan på naturmiljö beskrivs i avsnitt 7.8, MKB.</i> • <i>Påverkan på hydrologi beskrivs i avsnitt 7.12, MKB.</i> • <i>Påverkan på friluftsliv beskrivs i avsnitt 7.7, MKB.</i> • <i>Påverkan genom buller beskrivs i avsnitt 7.3, MKB.</i> • <i>Påverkan genom skuggning beskrivs i avsnitt 7.4, MKB.</i> • <i>Markanvändning och eventuella förorenade områden beskrivs i avsnitt 7.14, MKB.</i> • <i>Risk och säkerhet beskrivs i avsnitt 7.1, MKB.</i> • <i>Påverkan på planer i området beskrivs i avsnitt 3.2 och 7.14, MKB.</i> • <i>Elanslutningen för koncessionspliktig elledning mellan vindkraftparker och elnätet kommer att prövas i separat tillståndsärende hos Energimarknadsinspektionen. Beskrivning av elnätsanslutning, främst internt elnät men även eventuell anslutningspunkt, beskrivs i MKB.</i> • <i>Anslutningsvägar, uppskattade antal transporter och material, beskrivs i avsnitt 4, MKB.</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Klimatpåverkan beskrivs i avsnitt 7.2, MKB.</i> • <i>Kumulativa effekter beskrivs i avsnitt 7.3 och 7.5, MKB.</i> • <i>Utöver detta kommer tillhörande utredningar att biläggas tillståndsansökan.</i>
Avesta Kommun	<p>240315 Avesta kommun avstår från att lämna skriftliga synpunkter i samrådet och hänvisar till de synpunkter som lyftes muntligen under samrådsmötet.</p> <p>Synpunkterna på samrådsmötet gällde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ett önskemål från kommunstyrelsens utskott att Bolaget redovisar helhetsbilden/omringningseffekten kring Horndal. • Det finns mycket friluftsliv söder om Konnsjön. Det fanns även tidigare "Folkareleden", men kommunen är osäkra kring var denna gick och hur nära det skulle vara projektområdet. • Kommunen lyfter att det finns flera planerade solcellsparker i området. • Kommunen vill även att bolaget kontaktar kulturchef på Avesta kommun för eventuell ytterligare information gällande kulturmiljö i området. <ul style="list-style-type: none"> ○ (Fornybar kontaktade efter samrådsmötet 2024-04-10 kulturchefen men har inte fått något svar.) • Kommunen nämmer även att de föredrar fast placering med flyttmån före boxmodell. Detta då det krävs mer inventeringar för att motivera lämplig placering. • Kommunen rekommenderar att annonsering om samråd även sker i tidningen "Lokalt i". • I övrigt rekommenderas utredningar kring fåglar.
<i>Bemötande</i>	<p><i>Fornybar avser att beakta de synpunkter som Avesta kommun inkommit med.</i></p> <p><i>Annonsering i samråd har bland annat skett i tidningen "Lokalt i".</i></p> <p><i>Typ av placering beskrivs i MKB.</i></p> <p><i>Kumulativa effekter beskrivs i avsnitt 7.3 och 7.5, MKB.</i></p> <p><i>Påverkan på friluftsliv beskrivs i avsnitt 7.7, MKB.</i></p> <p><i>Påverkan på fåglar beskrivs i avsnitt 7.9, MKB.</i></p>
Hedemora Kommun	<p>240425 Hedemora kommun avstår från att lämna synpunkter i samrådet och hänvisar till ett beslut från kommunfullmäktige (Dnr KS145-21) om att inte besluta om vindkraftsetablering förrän ny vindbruksplan vunnit laga kraft. Kommunstyrelsens strategiutskott tog även beslut om att avvakta med granskningen av vindbruksplanen till hösten 2024 i syfte att invänta den regionala vindbruksplanen som tas fram av länsstyrelsen.</p>
<i>Bemötande</i>	<p><i>Fornybar hoppas att Hedemora kommun kan inkomma med synpunkter senare i tillståndsprocessen.</i></p>

3.2 Yttrande allmänhet och särskilt berörda

I Tabell 3 redovisas en sammanfattning av de yttranden som inkommit från särskilt berörda och allmänheten samt bolagets bemötanden. För yttranden och bemötanden i sin helhet, se bilaga B1.13. Totalt inkom 29 yttranden från särskilt berörda och allmänheten.

Tabell 3. Sammanfattning av inkomna yttranden från särskilt berörda och allmänheten samt bolagets bemötanden.

Miljöaspekt eller ämnesområde	Yttrande
Kumulativa effekter	<p>Nedan sammanfattas de synpunkter som inkommit kring kumulativa effekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oro kring att gruvan och övrig befintlig samt planerad vindkraft i området ska bidra till negativa kumulativa effekter vad gäller buller, friluftsliv, naturmiljö, kulturmiljö och landskapsbild.

	<ul style="list-style-type: none"> • Det är både flera vindkraftparker men även solcellsparker som planeras i området, samt även bl.a. serverhall. Flera projekt planeras i Horndal: DSC International AB, Recap Enerys solcellspark, LC Energi AB's solcellspark, Tekniska Verkens vindkraftspark och wpd Scandinavia AB's vindkraftspark. • Oro kring att byarna Jelken och Bensåsen kommer att påverkas av kumulativa effekter från omgivande verksamheter. Boende i Jelken upplever störningar av buller och skakningar från Bolidens gruvområde. Boliden planerar att utöka sin verksamhet, vilket kan öka störningarna. • I ett av yttrandena önskas också att hänsyn tas till att befintlig vindkraftpark Högtjärnsklack eventuellt skulle kunna moderniseras med högre verk och utvidgning.
<i>Bemötande</i>	<i>Kumulativa effekter utreds vidare i MKB för planerad verksamhet, se MKB, avsnitt 7.3 och 7.5. MKB biläggs tillståndsansökan som prövas av myndighet utifrån miljöbalken.</i>
Kulturmiljö	<p>Nedan sammanfattas de synpunkter som inkommit kring kulturmiljö:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oro kring att de äldre kulturmiljöerna i området kan komma att påverkas. • Kulturmiljön i området runt Jelken, Bensåsen, Konnsjön lyfts som särskilt värdefull. • Konnsjögården är en historisk byggnad med kulturell betydelse.
<i>Bemötande</i>	<i>Fornybar avser att genomföra omfattande utredningar vad gäller kulturmiljö, både vad gäller påverkan på landskapsbild samt fältinventeringar för att utreda eventuella fornlämningar i området. Påverkan på kulturmiljö utreds vidare i MKB för planerad verksamhet, se MKB avsnitt 7.6. MKB med tillhörande utredningar biläggs tillståndsansökan som prövas av myndighet utifrån miljöbalken.</i>
Friluftsliv och turism	<p>Nedan sammanfattas de synpunkter som inkommit kring friluftsliv och turism:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oro kring påverkan på friluftsliv runt Horndal vad gäller skidspår och motionsslingor, östra delen av projektområdet. • Fråga kring vem som bär juridiska ansvaret för personskada vid iskast. Yttrande vill gärna ha exempel på riskområde vid Skallberget/Utterberget samt information om huruvida avisningssystem finns installerat i Skallberget/Utterberget. • Oro kring påverkan på friluftsliv kring Konnsjön. Området är populärt för naturupplevelser med näckrosor, obebyggda vilda stränder, tystnad, häckande fåglar och historiska gruvgångar. • Oro kring påverkan på planerade vandringsleder, Folkareleden och Gästrikeleden. Folkareleden ska enligt uppgift även restaureras och kan påverkas. • Yttrande lyfter även Erkers Fars ort som besöksmål, även övrig gruvmiljö i området samt vandringsleder.
<i>Bemötande</i>	<i>Projektområdet kommer att vara tillgängligt för allmänheten efter det att vindkraftparken etablerats. Friluftsliv och jakt pågår som vanligt under drift av vindkraftparker. Under byggnation kan det finnas begränsningar i tillgänglighet i området, detta av säkerhetsskäl. Byggnation pågår vanligtvis i ett till två år. Det finns en studie som nyligen tagits fram kring påverkan på turism från vindkraftparker, där resultatet var att turismen inte påverkades negativt. Påverkan på friluftsliv och turism utreds vidare i MKB för planerad verksamhet, se MKB avsnitt 7.7. MKB biläggs tillståndsansökan som prövas av myndighet utifrån miljöbalken.</i>
Djurliv och natur	<p>Nedan sammanfattas de synpunkter som inkommit gällande djur och natur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oro kring påverkan på djurlivet, särskilt fåglar: <ul style="list-style-type: none"> • Örnar som flygit förbi området. • Kattuggla, fiskguse och fladdermöss finns i området runt Jelken.

	<ul style="list-style-type: none"> • Minst ett par av storlom häckar i Konnsjön. • Tjäder, orre och järpe syns regelbundet i projektområdet. • Ugglor hörs från Konnsjögården. • Möjlig häckning av stora rovfåglar i området. • Morkulla och gök hörs på vårkanten i Jelken. • Boende i Bensåsen uppmärksammar ugglor och uvar som delvis häckar i det planerade området och vill att de inkluderas i utredningen. • Vindkraftverk hotar enligt yttrande djurlivet, inklusive örnar, rovfåglar, enkelbeckasiner, korpar, hägrar, gäss, svanar och fladdermöss. • Önskan om en oberoende utredning vad gäller fåglar. <ul style="list-style-type: none"> • Fladdermusbesättningar ska enligt yttrande finnas vid Konnsjögården och Erkers Fars ort. • Sumpskog, en skyddsvärd biotop, ska enligt yttrande finnas vid verk nr 2 (uppskattad verksnumrering). • Oro kring ytterligare påverkan på naturen utöver skogsbruket. • Valla och Konnsjön som tillfartsväg anses förstöra naturen mer. • Oro kring påverkan på våtmarker i området: <ul style="list-style-type: none"> • Påverkan på våtmarker och mossar söder om Konnsjön. • Viktigt att skydda mossemiljöer som fungerar som kolsänkor. • Oro för att uppförandet av vindkraftverk kommer att frigöra kol och förstöra våtmarker. • Området innehåller utöver ett rikligt fågelliv även insekter och skyddsvärda salamandrar. • I ett yttrande lyfts även påverkan på biodling. • Oro kring vindkraftens eventuella påverkan på Natura 2000-området vid Konnsjön. • Området väster om Horndal beskrivs som: <ul style="list-style-type: none"> • Ett område med små skogsskiften med stora naturvärden. • Ett elljusspår används för vandring, skidåkning, orientering samt bär- och svamplockning. • Trollbäcken, som rinner genom projektområdet, har rik biologisk mångfald. Eventuellt även salamandrar. • Området betraktas som orörd mark. • En yttrande ställer fråga om att ta del av artutredningen och lyfter önskemål om att göra tillägg till den.
Bemötande	<p><i>Projektområdet består till allra största del av produktionsskog, vilken generellt inte hyser höga naturvärden och hög biologisk mångfald. Det finns även få motstående intressen vad gäller naturmiljö och djurliv utifrån öppna databaser.</i></p> <p><i>Fornybar genomför omfattande utredningar vad gäller naturmiljö, fladdermöss och fåglar. Utredningarna genomförs som noggranna fältundersökningar av biologer, fladdermössexperter och fågelexperter. Resultaten i utredningarna ligger till grund för utformning av planerad verksamhet och Fornybar avser att, i största möjliga utsträckning, ta hänsyn till eventuella naturvärden samt störningskänsliga fåglar och fladdermöss. Påverkan på naturmiljö, fladdermöss och fåglar utreds</i></p>

	<p>vidare i MKB för planerad verksamhet, se MKB avsnitt 7.8, 7.9 och 7.10. MKB med tillhörande utredningar biläggs tillståndsansökan som prövas av myndighet utifrån miljöbalken. Artutredning går att ta del av när ansökan har lämnats in, då finns möjlighet att återigen yttra sig. Fornybar tar gärna emot synpunkter om eventuella arter i samrådet.</p>
<p>Buller</p>	<p>Nedan sammanfattas de synpunkter som inkommit kring buller:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oro kring buller generellt. • Oro kring lågfrekvent buller och infraljud. • Frågor kring vilka fönster som rekommenderas, för att minska bullerpåverkan inomhus. • Oro kring påverkan i tysta miljöer, om vindkraftverk kommer att upplevas mer störande på grund av tyst miljö. • Vissa upplever buller från befintlig vindkraftpark Högtjärnsklack. • Ifrågasättande kring avstånd till närmaste verk med hänsyn till buller. • Frågor kring hur bullerutredning går till och huruvida hänsyn tas till vindriktning, kumulativa effekter av buller från övriga verk i vindkraftparken. Även frågor kring hur bullerutredningar kontrolleras och hur gränsvärden upprätthålls. Oro kring buller och lyfter en studie från Hansen, 2020, som visar att det finns risk för störningar vid 35 dB. Ifrågasätter beräkningsmodellen som används som standard och rekommenderas av Naturvårdsverket. • En yttrande anser att det är skillnad på vindkraftsljud och ljud från trafik. • Störningar från buller och vibrationer påverkar enligt yttrande både människor och bin. Även oro kring påverkan på djur inom lantbruk. • Hälsorisker kopplade till ljud lyfts.
<p>Bemötande</p>	<p>Fornybar genomför noggranna bullersimuleringar i enlighet med vad som rekommenderas som standard av Naturvårdsverket. I standardmetoden för bullerutredning kopplat till vindkraft utgår man från ett "worst case scenario" där vindriktningen antas gå mot bostaden samt att samtliga verks gemensamma buller ingår. Man tar heller inte hänsyn till träd, som annars har en bullerdämpande effekt. I bullerutredning antas standardfönster (treglas) användas. Verken placeras så att gällande riktvärden för buller från vindkraft, om 40 dB vid bostadens fasad, ej riskerar att överskridas. Enligt Naturvårdsverkets vägledning om buller från vindkraft är det vid 40 dB inga risker för påverkan eller störningar från vindkraftverk vad gäller lågfrekvent och infraljud. Det är vid 40 dB heller inga hälsorisker kopplade till vindkraftsbuller. I tillståndet ges villkor för vilka gränsvärden för buller som ska gälla och verksamhetsutövaren har ett ansvar att följa dessa. Villkoren följs noggrant upp av tillsynsmyndigheten, och följs inte gränsvärden är det verksamhetsutövarens ansvar att åtgärda problemet. Fornybar rekommenderar alla att åka ut till befintlig vindkraftpark Skallberget/Utterberget öster om Rossen. Där kan ljud från moderna verk upplevas, vilket skiljer sig åt från äldre verksmodeller så som vindkraftverken vid Högtjärnsklack. När vindhastigheten är låg kan vindkraftverkens ljud utmärka sig mer, medan ljudet vid högre vindhastigheter ofta maskeras av bakgrundsljudet (vindens sus i löv och vegetation med mera).</p>

	<p>Fornybar höll ljuddemonstrationer vid samrådsutställningarna där besökarna kunde uppleva hur vindkraft låter vid 40 dB.</p> <p>Påverkan av buller utreds vidare i MKB för planerad verksamhet, se MKB avsnitt 7.3. MKB med tillhörande bullerutredning biläggs tillståndsansökan som prövas av myndighet utifrån miljöbalken.</p>
Visuell påverkan/landskapsbild	<p>Nedan sammanfattas de synpunkter som inkommit med hänsyn till visuell påverkan/landskapsbild:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oro kring påverkan på utsikten i området, kopplat till boendemiljö, naturmiljö, kulturmiljö. • Oro lyfts även kring störning från hinderljus och skuggspridning. • Oro kring synlighet från naturreservat Kroksbäcken och ängslandskap vid västra stranden Konnsjön.
Bemötande	<p>Vindkraftverk kan ge förändrad upplevelse av landskapsbilden. Fornybar avser att ta fram synbarhetsanalys utifrån mark- och höjddata som visar var i landskapet vilket antal vindkraftverk teoretiskt blir synliga. Fornybar avser även att ta fram fotomontage för att kunna visualisera hur vindkraftverken kan se ut ifrån olika fotopunkter.</p> <p>Fornybar utreder även skuggspridning och avser att hålla riktvärden för skuggspridning från vindkraftverk. Om riktvärdet riskerar att överskridas vid bostad finns tekniska skyddsåtgärder för att förhindra störning från skuggning.</p> <p>Fornybar avser även att utreda påverkan från hinderljus. Enligt dagens regelverk krävs högintensivt vitt blinkande ljus för de yttre verken och rött lågintensivt fast ljus för verk inom parken. Fornybar avser att följa Transportstyrelsens riktlinjer kring hinderljus. Eventuellt kan förändringar ske i regelverket som kan medföra minskade störningar, så som att införa behovsanpassade hinderljus som endast tänds om ett flygplan är i området.</p> <p>Påverkan på landskapsbilden utreds vidare i MKB för planerad verksamhet, se MKB avsnitt 7.5. MKB med tillhörande synbarhetsanalys och fotomontage biläggs tillståndsansökan som prövas av myndighet utifrån miljöbalken.</p>
Påverkan på fastighetsvärden	<p>Oro lyfts kring påverkan på fastighetsvärden.</p> <p>Enligt yttrande ska en fastighetsmäklare ha uttalat sig om påverkan av eventuell vindkraft i området och menat att huspriserna kommer att påverkas negativt.</p>
Bemötande	<p>Fornybar bedömer att det inte behöver finnas en motsättning mellan vindkraft och andra intressen. Vindkraft kan samexistera med friluftsliv, naturmiljö, kulturmiljö, boendemiljö med mera.</p> <p>Forskningen skiljer sig åt på området; det finns studier som visar både positiv påverkan, ingen påverkan och negativ påverkan på fastighetsvärden. Fastighetsvärden är komplext och beror på många olika faktorer. Fornybar välkomnar ännu mer forskning för att kunna fastställa vilka faktorer som påverkar när vindkraft påverkar fastighetsvärden och inte.</p> <p>Fornybar har inte fått några indikationer på att befintliga vindkraftparker i området har påverkat fastighetsvärden och har därför valt att inte inkludera inlösen av fastigheter i ersättningsmodellen. Ersättningsmodellen som tagits fram för projektet bygger på några av de förslag som tagits fram i incitamentsutredningen (SOU 2009:30) och Fornybar ser mycket positivt på att bidra lokalt till bygden. I ersättningsmodellen ingår arrendavgift, närboendeersättning, lokala bygdemedel samt ersättning till fastigheter i direkta närområdet.</p> <p>Det ligger nu hos regeringen att rösta igenom eventuella lagförslag baserat på incitamentsutredningen. Ersättningsmodellen för Garpenberg vindkraftpark kan komma att förändras baserat på nya lagkrav, men tills vidare gäller den ersättningsmodell som bolaget har tagit fram.</p> <p>Påverkan på fastighetsvärden hanteras separat från miljöprövningen, då detta är en civilrättslig fråga.</p>
Placering	<p>Nedan sammanfattas synpunkter kring placering:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Yttrande kring vindbruksplan och att området inte ingår i utpekat område för vindbruk enligt Avesta kommuns vindbruksplan. Den yttrande anser därför inte att det är ett lämpligt område för vindkraft. • Östliga delen av föreslagna parken ligger utanför riksintresseområdet, den yttrande ifrågasätter vindförutsättningarna där. • Anses enligt yttrande vara för nära samhället Horndal, Jelken, Konnsjön. Uppför inte de sex verk som är placerade längst i öster. • Avstånd från verk till närmsta bostad ifrågasätts i yttranden. • I vissa yttranden hänvisar man till 800 meters skyddsavstånd och ifrågasätter det. Vissa menar att 10 gånger verkshöjden är lämpligt som skyddsavstånd. • I yttrande finns uppfattning om att avstånd från verk till närmaste bostad är 650 meter. • Synpunkt om att permanentboende i Bagghyttan och Myggbo får flera verk nära sig. Konnsjögården får även verk nära sig.
<p>Bemötande</p>	<p><i>Fornybar utredde ursprungligen utpekat vindbruksområde, direkt sydväst om befintligt projektområde, i Avesta kommuns vindbruksplan. Eftersom störningskänsliga fåglar och höga naturvärden påvisades så flyttades projektområdet i stället norr- och österut. Befintligt projektområde hyser få motstående intressen och bedöms som lämpligt för vindkraft.</i></p> <p><i>Västra delen av befintligt projektområde är utpekat som riksintresse för vindbruk. Även övriga delar av projektområdet har goda förutsättningar vad gäller vind, vilket ju är en förutsättning för att området ska vara intressant för vindkraft överhuvudtaget.</i></p> <p><i>Avstånd till närmaste bostad avgörs baserat på bullersimuleringar och det finns inget fast angivet avstånd om 800 meter, så som nämnts i yttranden. Detta är alltså felaktiga uppgifter. Avstånd till bostäder utformas så att riktvärdet om 40 dB vid bostadens fasad eller uteplats kan innehållas. I yttranden nämns även felaktiga uppgifter om att närmaste bostad är inom 650 meter från ett vindkraftverk.</i></p> <p><i>I nuläget finns endast en exempellayout och vid slutlig layout kan mer exakta uppgifter tas fram vad gäller verksplaceringar. I den slutliga layouten kommer hänsyn att tas till resultaten i genomförda utredningar avseende buller, naturvärdesinventeringar, fågelutredningar, fladdermössutredningar, kulturmiljöutredningar med mera.</i></p> <p><i>I MKB kommer även en alternativredovisning att ingå, där Fornybar visar hur utredningen av lämplig lokalisering gått till och hur man kom fram till befintligt projektområde.</i></p> <p><i>Se vidare MKB för bedömning av placering.</i></p>
<p>Övrigt</p>	<p>Nedan sammanfattas övriga synpunkter som inkommit från särskilt berörda eller allmänheten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den yttrande menar att upplägget för samrådsutställningen var fel och att en föreläsning/presentation hade varit att föredra. Den yttrande är orolig för att inte ha fått samma information som övriga. • Försvarsintressen nära östliga delen bedöms ignoreras i samrådsunderlaget. • I omedelbar närhet till områdets östliga delar finns väsentliga anläggningar kopplade till Svenska kraftnät och också till en eventuell planerad större anläggning avsedd för datakommunikation. • Samrådsunderlaget nämner inte mikroplastens påverkan från turbinbladen.

	<ul style="list-style-type: none"> • Mikroplaster påverkar enligt yttrande både människa och djurliv negativt, särskilt i vattendrag som Rossen och Dalälven. • Yttrade lyfter även oro kring kemikalier från vindkraftverk. • Miljöbalkens försiktighetsprincip ignoreras. • Projektets infrastruktur orsakar stor miljöpåverkan. • Viktiga miljöfrågor och negativa faktorer är avsiktligt utelämnade från samrådsunderlaget. • Yttrande lyfter att solkraft borde satsas på i stället för vindkraft. Den yttrande riktar även kritik till Hedemora kommun, som denna säger stänger skolor men som planerar vindkraft. Uppmaning till kommunen om att stoppa vindkraft. • Konnsjövägen, en smal grusväg, måste breddas och asfalteras för att klara de tunga transporterna. • Skogsägare i närheten av projektområdet oroar sig för hur skogen påverkas av verken, inklusive uttorkning och iskast. • Förslag om att göra vindkraftverken gröna eller transparenta för att öka acceptansen. • Oro kring påverkan på vatten i enskild brunn. • Ifrågasätter varför så mycket elproduktion ska ske i detta område, från så många vindkraftparker, när elanvändningen är så låg lokalt. Tycker att elen ska produceras nära stora användare, så som städer.
Bemötande	<p><i>All information som delades på samrådsutställningen är information som finns att tillgå i samrådsunderlaget. Vi publicerar även all information som delades på informationstavlor på samrådsutställningen på projekthemsidan för att alla ska kunna ta del av den. I samrådet tas skriftliga synpunkter och frågor emot som redovisas i föreliggande samrådsredogörelse, där alla kan ta del av bolagets bemötanden.</i></p> <p><i>Skälet till att vi håller samrådsutställningar snarare än en föreläsning/presentation är att fler människor får komma till tals och har möjlighet att ställa frågor. Vi har funnit att detta koncept är mycket mer framgångsrikt för att nå ut till fler och för att kunna lyssna på fler av besökarna.</i></p> <p><i>Samrådsunderlaget är ett underlag som tas fram i tidigt skede. I samrådsunderlaget ingår tidig och övergripande information om planerad verksamhet samt övergripande vilka förutsättningar som finns i området och vilka eventuella miljöeffekter som kan förväntas av planerad verksamhet. Syftet med samråd är att inhämta synpunkter från allmänheten, berörda och myndigheter om planerad verksamhet. I MKB och underutredningar utreds miljökonsekvenser och eventuella skyddsåtgärder. MKB med tillhörande utredningar ingår i tillståndsansökan och prövas av myndighet utifrån miljöbalken, där försiktighetsprincipen ingår.</i></p> <p><i>Försvarsmakten och Svenska kraftnät, bland andra, ingår i samrådskretsen och inkommer därmed med synpunkter som beaktas i vidare MKB.</i></p> <p><i>Att vindkraften skulle generera mikroplaster i enorma mängder är en myt som baseras på falska uppgifter. Ett vindkraftverk innehåller plast, men det är i huvudsak inte den typ plast som orsakar föroreningar i form av mikroplaster i stor skala. Mikroplast kommer från en typ av plast som kallas termoplast som hittas i bland annat akryl, polyester, nylon och teflon. Vindkraftsblad är gjorda av kompositmaterial och består av cirka 70% glasfiber och 30% härdplast. Det är anledningen till att det hittills vart utmanande att återvinna bladen.</i></p>

Ett vindkraftverk kan generera cirka 0,15 kg mikroplaster per år, vilket motsvarar cirka 650 kg från alla Sveriges vindkraftverk. Givetvis ska denna siffra helst vara noll, men utsläppen är försvinnande små jämfört med exempelvis vägtrafikens på 8000 ton per år. Naturvårdsverket har kartlagt viktiga källor till mikroplaster, där vindkraften inte är upptagen. Där nämns:

- Industriell produktion och hantering av primärplast
- Slitage av däck från vägar
- Konstgräsplaner
- Textiltvätt
- Båtbottenfärg
- Nedskräpning
- Spill/nedskräpning kring byggarbetsplatser
- Ridanläggningar och andra utomhusanläggningar för idrott och lek med underlag som innehåller plast eller gummi
- Användning av konstgräs i trafikmiljöer och parker

Vindkraftverk kräver få kemikalier under anläggning, drift och avveckling. Kemikalier som används behövs endast i små mängder. Kemikalier och avfallshantering kommer att beskrivas i MKB, se avsnitt 4.2 MKB.

Skogsbruk fortsätter drivas efter att vindkraftparker etableras och det finns inga fall av uttorkning eller iskast som skadat skog i de parker som Fornybar förvaltar. I MKB kommer risker och säkerhetsaspekter att utredas och beskrivas, se avsnitt 7.1 i MKB.

Vindkraftens påverkan på hydrologin är generellt låg. Den största risken för hydrologisk påverkan från en vindkraftpark uppkommer vid anläggandet av vindkraftparken och då främst vid byggnation av vägar, kabelschakt samt dränering av fundament. Detta kommer att utredas vidare i MKB, se avsnitt 7.12 i MKB.

Val av anslutningsväg kommer att beslutas baserat på vidare utredningar så som naturvärdesinventering. Se slutlig layout och bedömning i MKB.

Påverkan på landskapsbilden kommer att utredas vidare i MKB, se avsnitt 7.5 i MKB.

Dalarna behöver bli självförsörjande på el. Det finns även ett ökat behov av el i hela Sverige med hänsyn till elektrifiering och omställning till fossilfritt inom alla sektorer. För att möta ett dubbelt så stort energibehov inom en snar framtid är det viktigt att elproduktion byggs ut överallt. Det är av stor vikt att bygga ut lokal elproduktion för att verksamheter ska kunna etableras och för att säkra arbetstillfällena och utveckling.

Generellt hänvisas till MKB för bedömning av miljöaspekter.

3.3 Yttrande övriga myndigheter, organisationer och föreningar

Följande synpunkter har erhållits från övriga myndigheter, organisationer och föreningar. Inkomna synpunkter har sammanfattats nedan i Tabell 4 med efterföljande bemötanden av Fornybar. Samtliga yttranden och bemötanden finns i sin helhet i bilaga B1.14.

Tabell 4. Sammanställning av yttranden från övriga myndigheter, organisationer och föreningar samt bolagets bemötanden.

Samrådspart Statliga instanser	Yttrande
Bergstaten	Inom området finns nu en gällande rättighet enligt minerallagen (1991:45): Tillståndsnamn - Innehavare – Giltig till Skogsbo nr 1001, Boliden Mineral AB, 2026-10-25
<i>Bemötande</i>	<i>Fornybar har skickat samrådsinbjudan till Boliden som har mineralrättigheter i området.</i>
Boverket	Boverket har inga synpunkter på Fornybar by Eolus Hydro REIN AB:s remiss "Samrådsunderlag Avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken för Garpenberg vindkraftpark" i Hedemora och Avesta kommuner.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
Energimyndigheten	Energimyndigheten deltar generellt inte i samråd.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
Havs- och vattenmyndigheten	Myndigheten avstår från att lämna synpunkter på underlaget.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
Jordbruksverket	Jordbruksverket kommer inte att lämna några synpunkter i ärendet.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
Naturvårdsverket	Naturvårdsverket avstår från att yttra sig.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
Skogsstyrelsen	Eftersom samrådet inte berör en skogsåtgärd lämnar Skogsstyrelsen länsstyrelsen att besluta om eventuella anpassningar till naturvärden med mera. Skogsstyrelsen är generellt positiv till fossilfri elproduktion men ger i sitt yttrande råd om vad som är viktigt att tänka på vid etablering inom skogsmark. Det finns inga överlappande kartsnitt i Skogsstyrelsens digitala system som talar för att skogsmarken i fråga har höga natur-, kultur- eller sociala värden utöver det ni tagit upp i samrådsdokumentet. Det utesluter inte förekomst av odokumenterade värden inklusive hänsynskrävande biotoper. Därför är det viktigt att ni själva gör en inventering som belyser områdets kvaliteter, som ni också kommer att utföra.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
SMHI	SMHI lämnar synpunkter kring hydrologi och framtida klimat. Vad gäller hydrologi lyfter SMHI att arbeten och passager över vattendrag och i/omkring våtmarker bör utformas så att de naturliga hydrologiska förhållandena inte påverkas. Vad gäller framtida klimat lyfter SMHI att vid planering av samhället bör hänsyn tas till framtida klimat.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
Statens geotekniska institut SGI	SGI har ej tagit del av samrådsunderlaget i detalj och lämnar allmänna och ej platsspecifika synpunkter. SGI rekommenderar att det inför MKB görs en bedömning om förslaget kan medföra risker eller betydande miljöpåverkan (med hänsyn till skada på människor, naturvärden eller andra samhällsvärden) avseende ras, skred eller erosion. SGI vill påminna om att exploatering eller borttagning av vegetation, i eller ovanför brant sluttande terräng, kan påverka områdets stabilitet eller känslighet för erosion, vilket kan leda till ras eller slamströmar. Till stöd för att översiktligt bedöma ras och skredrisker i samband med avverkningar och exploatering, föreslår vi ett kartunderlag av Skogsstyrelsen: "Områden där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar", samt ett underlag från SGU: "Förutsättningar för skred i finkornig jordart". SGI vill påminna om att förutom platserna för själva kraftverken, kan även övriga delar av utbyggnaden såsom vägar, uppställningsplatser, upplag, ledningsgator, diken och övriga avverkade ytor behöva omfattas av geotekniska bedömningar eller utredningar. SGI rekommenderar att geotekniska frågor beaktas vid fortsatt planering och

	projektering och vi förutsätter att behov och omfattning av geotekniska utredningar bedöms av geotekniskt sakkunnig.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
Sveriges geologiska undersökning (SGU)	Avstår från att lämna platsspecifikt yttrande men hänvisar till SGU:s allmänna riktlinjer. SGU rekommenderar en markens geologiska och morfologiska egenskaper utreds och att dessa ligger till grund för planering av grundläggningsmetoder.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
Trafikverket	Stor påverkan på vägnätet, tunga och långa transporter, därför bör exploatören i tidigt skede kontakta Trafikverkets dispenshandläggare samt ta fram en transportplan. I yttrandet lyfter Trafikverket vad en transportplan ska innehålla.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
Samrådspart Intresseorganisationer	Yttrande
Naturskyddsföreningen	Naturskyddsföreningen i Avesta känner inte till några rödlistade växter eller djur i området. Lyfter oro kring påverkan på rekreation i området. Lyfter även att boende i området känner sig omringade av industriell verksamhet. Den planerade Folkareleden som återuppstått ska enligt uppgift gå rakt genom området som förbindelse mellan Bruksleden och Gävleleden. Energiförsörjning är dock en viktig aspekt.
<i>Bemötande</i>	<i>Vi genomför mycket omfattande utredningar vad gäller naturmiljö, fågel och fladdermöss. Resultaten, inklusive eventuella skyddsåtgärder, kommer att redovisas i MKB med bilagor. Naturskyddsföreningen har tagit fram en rapport för hållbar utbyggnad av vindkraft i Sverige (https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/rapport-vindkraft-en-viktig-del-i-framtidensenergiforsorjning/) Vi tycker att Naturskyddsföreningen lyfter viktiga aspekter i denna rapport och vi är överens om att naturmiljön behöver beaktas vid planering av vindkraft. Vi avser att ta så lite mark som möjligt i anspråk och att i största möjliga utsträckning undvika områden med naturvärden. I MKB kommer naturmiljö att beskrivas mer, se avsnitt 7.8.</i>
Horndals IF	Enligt yttrande ska området väster om Horndal användas för orientering och skidåkning av Horndals IF. Orienteringssektionen har omfattande kartmaterial för området som används i verksamheten. Vindkraften skulle förstöra orienteringsmomentet och naturupplevelsen. Det finns elljusspår, 5 och 10 kilometersspår samt Konnsjöspåret. Skidspåren riskerar att störas av nya transportvägar då plogningen förstör spåren. Varningsskyltar för iskast som finns i andra parker medför att vindkraftsparken är olämplig i området. Vid infartsvägarna till vindkraftområdet Skallberget/Utterberget sitter gula varningsskyltar angående risk för iskast från rotorbladen. Om vindkraftverken för Garpenberg likställs med vindkraftverken för Skallberget/Utterberget så innebär det att Horndals IF:s skidspår som leder in till vindkraftsområdet Garpenberg måste ha varningsskyltar angående risk för iskast. Om man nu måste sätta upp skyltar angående risk för iskast vid de publika skidspåren så är kontentan av detta att placeringen av dessa vindkraftverk är helt olämplig. Horndals IF:s orienteringssektion och skidsektion motsätter sig helt till placeringen av vindkraftspark Garpenberg enligt ovanstående argumentation.
<i>Bemötande</i>	<i>Vi planerar gärna och tar, i så stor utsträckning som möjligt, hänsyn till friluftssintressen i området. I andra projekt har vi, med hjälp av lokala bygdemedel för projekt, bidragit till att förbättra friluftsvärden i området. Vi tar gärna emot Horndal IF:s idéer kring detta. Vi har också exempel där Eolus sponsrar en cykeltävling som går genom en vindkraftspark, som heter "Gunillaberg", utanför Jönköping.</i>

	<p>Vi sätter alltid upp skyltar, av säkerhetsskäl, om det finns risk för iskast. Dessa skulle i så fall märkas upp tydligt för att skidåkare eller andra skulle kunna åka utan några risker.</p> <p>I dialog med driftförvaltningen kan möjligheten för övergångar över vägar diskuteras vidare, vad gäller skidspåren.</p> <p>Påverkan på friluftsvärden kommer att beskrivas i MKB, se avsnitt 7.7.</p>
Samrådspart Flygplats	Yttrande
Dala Airport, Borlänge	Möjligt att höja MSA-yta, Fornybar kan lämna in en ansökan och så kan vidare dialog föras om hur detta ska gå till.
<i>Bemötande</i>	<i>Fornybar avser att ansöka om att höja MSA-yta.</i>
Övriga intressenter	Yttrande
Länsstyrelsen Gävleborg	<p>Länsstyrelsen Gävleborg anser att det är viktigt att i ansökan beskriva kumulativ påverkan kopplat till andra planerade och tillståndsgivna vindkraftparker i närområdet i Dalarnas och Gävleborgs län. Beskrivningen bör särskilt redogöra för kumulativ påverkan kopplat till ljud, synbarhet (landskapsbild) och fåglar.</p> <p>I övrigt avstår länsstyrelsen Gävleborg från att lämna synpunkter i samrådet.</p>
<i>Bemötande</i>	<i>Fornybar avser att beakta kumulativa effekter i MKB.</i>
Västra Gästriklands samhällsbyggnadsnämnd, (samhällsbyggnadsnämnd för Hofors kommun och Sandvikens kommun)	Västra Gästriklands samhällsbyggnadsnämnd har granskat samrådsunderlaget och har inga synpunkter på planerad vindkraftpark.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
Boliden	Boliden Garpenberg vill i samrådsskedet i ärendet gällande vindkraftpark mellan Garpenberg och Horndal skicka med att de anser att de kumulativa ljudnivåerna från både vindkraftparken och Bolidens verksamhet ska utredas och redovisas i MKB:n för vindkraftparken.
<i>Bemötande</i>	<i>Fornybar avser att beakta kumulativa effekter i MKB.</i>
Västerås Stift Skog AB	Äger fastighet i närområdet men meddelar att ägarbyte skett och att Boliden numera äger marken. Boliden har informerats och har inte lämnat några synpunkter med hänsyn till fastigheten.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
E.ON	E.ON bedömer inte att de är berörda av planerad verksamhet.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>
Ellevio	Ellevio har en regionnätledning nordväst om föreslaget område men berörs i övrigt inte av planerna.
<i>Bemötande</i>	<i>Noterat.</i>

Följande myndigheter, organisationer och föreningar bjöds in till samrådet men har inte avhört:

- Fortifikationsverket
- Kammarkollegiet
- Transportstyrelsen
- Vattenmyndigheten för Västerhavets vattendistrikt
- Artdatabanken (SLU)
- Birdlife
- Friluftsförbundet
- Svenska Jägareförbundet
- Dalarnas ornitologiska förening

- Djurskyddet Dalarna
- PRO Avesta
- Valla Jaktlag
- Horndals Jaktlag
- Skogis Jaktklubb Bagghyttan
- Bjursås Skicenter och Camping

3.4 Yttrande hinderremisser

Inkomna svar redovisas i Bilaga B1.15. Bilagan innehåller uppgifter som kan omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen.

Förnybar
by Eolus & Hydro Rein